



Raadsvoorstel

Datum vergadering: 4 juli 2024
Agendapunt: 7
Onderwerp: Opvang vluchtelingen in Bernheze
Portefeuillehouder: burgemeester Mark de Man

Heesch, 28 mei 2024

Inleiding

De druk op de asielketen in Nederland is (onverminderd) groot. Bijna dagelijks worden we geconfronteerd met het feit dat er te weinig plekken voor opvang van vluchtelingen zijn.

Op 15 april 2024 ontving uw college een brief van de Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties waarin de noodzaak om op korte termijn tot 12.000 aanvullende, tijdelijke, opvangplekken te realiseren onder de aandacht werd gebracht. Gelet op de taakstelling die gemeenten hebben ingevolge de Spreidingswet zouden deze plekken in een later stadium waarschijnlijk niet meer nodig zijn. Op dit moment zijn meerdere gemeenten bezig met het organiseren van opvangplekken. Als gemeente Bernheze vinden wij het belangrijk onze verantwoordelijkheid te nemen.

Inmiddels heeft uw college kennis kunnen nemen van het beoogde hoofdlijnenakkoord van de beoogde nieuwe landelijke coalitie. Daarin staat – kort gezegd – dat de Spreidingswet op enig moment zal worden ingetrokken.

Of en zo ja, wanneer de Spreidingswet daadwerkelijk zal worden ingetrokken is niet duidelijk gelet op de verhoudingen in de Eerste Kamer. Tot het moment dat de Spreidingswet rechtsgeldig is ingetrokken is deze van kracht.

Los van het vraagstuk over een al dan niet van kracht zijnde Spreidingswet constateert uw college dat de druk op de asielketen onverminderd hoog is en dat het de verwachting is dat deze bij ongewijzigd beleid fors verder zal toenemen.

Uw raad heeft in een eerder stadium aan het college aangegeven om de opvang van vluchtelingen in Bernheze vorm te geven. Dit alles resulteert in dit voorstel. Met dit voorstel doet uw raad een uitspraak over de locatie waar in Bernheze vluchtelingen eventueel kunnen worden opgevangen en om hoeveel personen dit gaat.

Voorstel

1. Instemmen met het realiseren van een tijdelijke (nood)opvanglocatie voor maximaal 250 asielzoekers voor maximaal 2 jaar.
2. De locatie die bekend staat als het voormalige MOB-complex aan de Sla-broekseweg 5 5388 PX in Nistelrode aan te wijzen als locatie waar in Bernheze de opvang van vluchtelingen/asielzoekers plaatsvindt.

Argumenten

1.1 250 asielzoekers vinden wij passen bij de aard en schaal van Bernheze

De gedachte achter de Spreidingswet is om op basis van een aantal objectieve indicatoren te komen tot een passende verdeling van het aantal op te vangen personen per gemeente. Onder andere de grootte van de gemeente en het type gemeente spelen hierbij een rol. Los van de Spreidingswet vinden wij dit logische indicatoren waar wij naar kijken.

De taakstelling voor de gemeente Bernheze is 201 personen, uitgaande van 96.000 benodigde opvangplekken. Dit cijfer wordt iedere twee jaar opnieuw bekeken aan de hand van de verwachte instroom. Wordt de instroom groter, dan moeten gemeenten meer plekken organiseren.

In de meest actuele prognose vanuit de Staatssecretaris van 1 april 2024 wordt uitgegaan van een prognose van 97.500 benodigde plekken per 1 januari 2025. Per 1 januari 2026 komt deze prognose op 133.500 plekken. In dit cijfer zitten voor een deel ook benodigde plekken voor statushouders die wachten op een reguliere woning.

Uw college kiest er daarom voor een 'bandbreedte' te hanteren die ook in een eventueel verhoogde opgave op korte termijn kan voorzien. Dit voorkomt dat we steeds ad hoc aanvullende plekken dienen te realiseren. Gelet hierop komen wij op het cijfer van 250 personen.

Mocht er een nieuwe/andere verplichting komen om (meer) personen op te vangen dan is de MOB-locatie ook daarvoor in beeld.

1.2 Het MOB-complex is ook in beeld voor de (semi-)permanente opvang van asielzoekers

Met dit raadsvoorstel bepaalt uw raad dat het MOB-complex de locatie in Bernheze is waar opvang van vluchtelingen kan plaatsvinden.

Het voormalige mobilisatiecomplex (MOB-complex) is in eigendom van Staatsbosbeheer en is in het verleden eerder in beeld geweest als locatie voor de opvang van vluchtelingen. De gesprekken met Staatsbosbeheer over het eventueel vestigen van een semipermanente opvanglocatie in het kader van de Spreidingswet zijn lopend.

Als de Spreidingswet niet gewijzigd wordt is de MOB-locatie eveneens in beeld voor dit type opvang en een eventuele aanvullende taakstelling. Indien de Spreidingswet wel wordt gewijzigd/ingetrokken ontstaat voor de realisatie van dit type opvang een nieuw weegmoment voor uw college. Ook dan is het uitgangspunt 250 personen.

De locatie heeft een omvang van zo'n 18 ha en biedt hiermee voldoende ruimte om eerst een tijdelijke opvang te realiseren en (indien daartoe besloten wordt) de eventuele semipermanente opvang te bouwen terwijl de tijdelijke opvang in gebruik is. Dit voorkomt dat mensen dan vanwege de bouwactiviteiten een ander heenkomen dienen te vinden en de locatie niet voor opvang gebruikt kan worden.

1.3 Als de semi-permanente opvanglocatie is gerealiseerd, wordt de tijdelijke locatie beëindigd

Het totaal aantal personen is nooit meer dan 250. Voor de gemeente Bernheze is 250 het maximale aantal asielzoekers dat gehuisvest wordt. De tijdelijke opvang houdt op als de semipermanente locatie is gerealiseerd. Wanneer dit precies zal zijn, is nu nog niet aan te geven, maar de verwachting is dat dit binnen twee jaar zal zijn.

1.4 Voor de tijdelijke noodopvanglocatie is een tijdelijke vergunning toereikend

De vergunningsprocedure gaat als te doen gebruikelijk en start met het inbrengen van een plan van het COA inclusief tekeningen op de intake- en omgevingstafel. Verdere besluitvorming zal via de gebruikelijke processen plaatsvinden. Tegen dit (ruimtelijke) besluit staat voor belanghebbende eventueel bezwaar en beroep open.

1.5 Met het COA worden contractuele afspraken gemaakt in een bestuursovereenkomst

De bestuursovereenkomst is een overeenkomst tussen het COA en gemeente Bernheze waarin afspraken staan over wie wat gaat doen. Uitgangspunt is dat het COA de locatie zelfstandig realiseert, beheert en exploiteert. Daarnaast dienen met het COA afspraken te worden gemaakt over in ieder geval:

- Veiligheid op en om het terrein
- Zorg en onderwijs
- Begeleiden van bewoners
- Dagbesteding/ activiteiten
- Veilige vervoersmobiliteit
- Financiën

Communicatie

De afdeling communicatie van de gemeente Bernheze gaat intensief samenwerken met de afdeling communicatie van het COA en Staatsbosbeheer. Het college vindt het belangrijk betrokken te zijn bij de informatie die door het COA (in de latere ruimtelijke procedure: initiatiefnemer) met de betrokkenen gedeeld wordt en de wijze waarop dit gebeurt. Vooruitlopend op de concept bestuursovereenkomst zijn de contacten al opgestart en worden werkafspraken gemaakt over informatiesessie en informatiever-schaffing aan de betrokken inwoners van Bernheze en van de gemeente Oss en Maas-horst. Een deel van het MOB-complex wordt gebruikt door medewerkers van Staats-bosbeheer en (de ouders van de) leerlingen van HUB Noord-Brabant ook zij worden via de geëigende weg geïnformeerd.

Volgende relevante data:

28 mei 2024	Besluitvorming college
30 mei 2024	Uitnodigen verzenden aan betrokken omwo-nenden voor informatiesessie
Week 23/24 (Periode 3-16 juni)	Informatiesessie door betrokken partijen. Hierbij is (een afvaardiging van) de gemeen-teraad aanwezig.
17 juni 2024	Behandeling raadsvoorstel commissie Be-stuur en Strategie.
4 juli 2024	Behandeling raadsvoorstel raadsvergadering

Naast de informatiesessie en gebruikelijke wijze van communiceren wil het college werken met een aparte pagina op de website waarop uitleg wordt gegeven over deze ontwikkeling en waarop de meest gestelde vragen en antwoorden (Q&A) gevonden kunnen worden. Ook kunnen eventuele vragen en opmerkingen doorlopend worden gedeeld.

Risico's

Maatschappelijke gevoelens

Ervaring leert dat de komst van asielzoekers maatschappelijke impact heeft en zorgen kan geven bij omwonenden. We willen mensen voortdurend blijven informeren en met hen in gesprek zijn. Daarbij zullen er ongetwijfeld ook vragen zijn waar niet meteen op dat moment een antwoord op is. Tijdens de realisatie- en beheerfase zal het COA in de lead zijn op de communicatie, waarbij de gemeente zoals eerder aangegeven uiteraard een belangrijke partner is hierin. Als gemeente blijven we bereikbaar ook na het besluitvormingsproces.

Met de opvang van 250 personen wordt een inschatting gemaakt wat een passende opvang is gelet op de opgave en het karakter van Bernheze. Op het moment dat er sprake blijft van een (verder) verhogende instroom, wijzigende omstandigheden en/of andere wetgeving die een (eventuele hogere) taakstelling geeft, zal eventueel opnieuw een besluit dienen te worden genomen over hoeveel vluchtelingen in Bernheze worden opgevangen.

Staatsbosbeheer is eigenaar van de gronden van het MOB-complex. De gronden dienen door Staatsbosbeheer dan ook ter beschikking te worden gesteld. Uit de eerdere berichtgeving vanuit de Staatssecretaris blijkt dat Rijksgronden en de gronden van Staatsbosbeheer zijn aangewezen als mogelijke gronden waarop opvang kan plaatsvinden.

Het MOB-complex bevindt zich in (de rand van) de Maashorst. Net als andere initiatieven zal ook dit initiatief getoetst worden aan de van toepassing zijnde regelgeving. Zoals bijvoorbeeld natuurwetgeving.

Kosten en dekking

De kosten voor het opzetten, beheren en exploiteren van de tijdelijke noodopvanglocatie komen voor rekening van het COA. De financiële paragraaf is onderdeel van de af te sluiten bestuursovereenkomst. Uitgangspunt hierbij is dat het COA drager is van de kosten. Ongetwijfeld zullen er in de praktijk (toch) kosten zijn die voor rekening van Bernheze blijven. Het gaat dan om bijvoorbeeld de kosten van behandeling van de vergunningsaanvraag, eventueel te nemen verkeersmaatregelen etc. Van de omvang van deze kosten is in dit stadium geen inschatting te maken en is afhankelijk van de verdere uitwerking.

Wij zijn met de provincie, de regio en andere partners in onderhandeling of daar mogelijke capaciteit geleverd kan worden om gemeentelijke taken uit te voeren. Mocht dat niet lukken, dan maakt het college een nieuwe afweging of we dit extern gaan inhuren of binnen de formatie gaan herprioriteren.

Mochten er kosten zijn die voor rekening van de gemeente blijven die vallen buiten de reguliere begroting en buiten het primaire proces, dan worden deze verwerkt zoals te doen gebruikelijk. Dat kan afhankelijk van het geval middels een apart raadsvoorstel of verantwoording in de BURAP/Jaarrekening zijn.

Vervolg

Na akkoord start het proces om een bestuursovereenkomst tussen het COA en de gemeente Bernheze op te stellen. Het COA dient een plan in dat in behandeling wordt genomen op de intake- en omgevingstafel. Op dit plan zal uiteindelijk door uw college binnen de daarvoor geldende termijn een besluit moeten worden genomen. Deze termijn is afhankelijk van de te volgen procedure gelet op het ingediende plan, waarna voor een periode van 6-weeken bezwaar open staat.

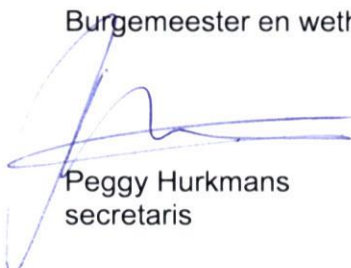
Naar aanleiding van de besluitvorming zal actief worden gecommuniceerd.

De verdere besluitvorming en uitvoering raakt structureel meerdere beleidsterreinen / portefeuilles. De verdere behandeling / uitvoering etc. zal worden verzorgd door coördinerend portefeuillehouder opvang vluchtelingen/ontheemden: wethouder Maarten Everling.

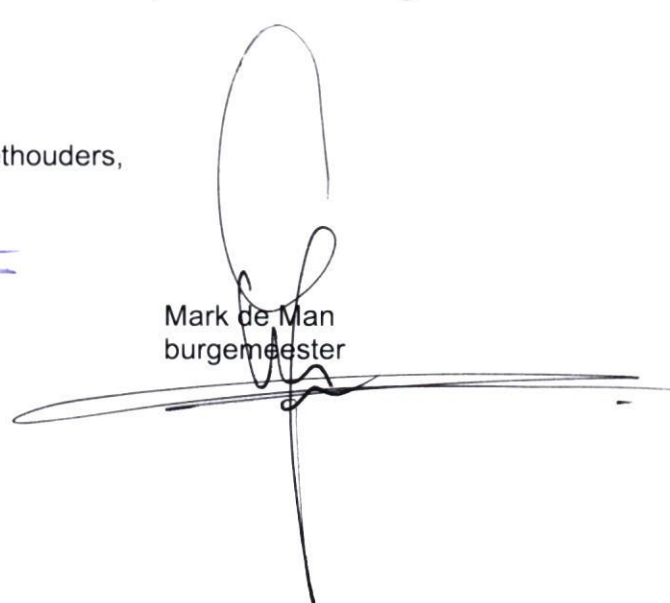
Bijlagen De bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar.

- Brief aan de CdK's en de colleges van B en W
- Meerjaren Productie Prognose 2024-I
- Situatiekaartje MOB-complex Slabroekseweg 5 5388 PX in Nistelrode

Burgemeester en wethouders,



Peggy Hurkmans
secretaris



Mark de Man
burgemeester